

Informatieblad 'rol van de volksvertegenwoordigers tijdens RES-proces'

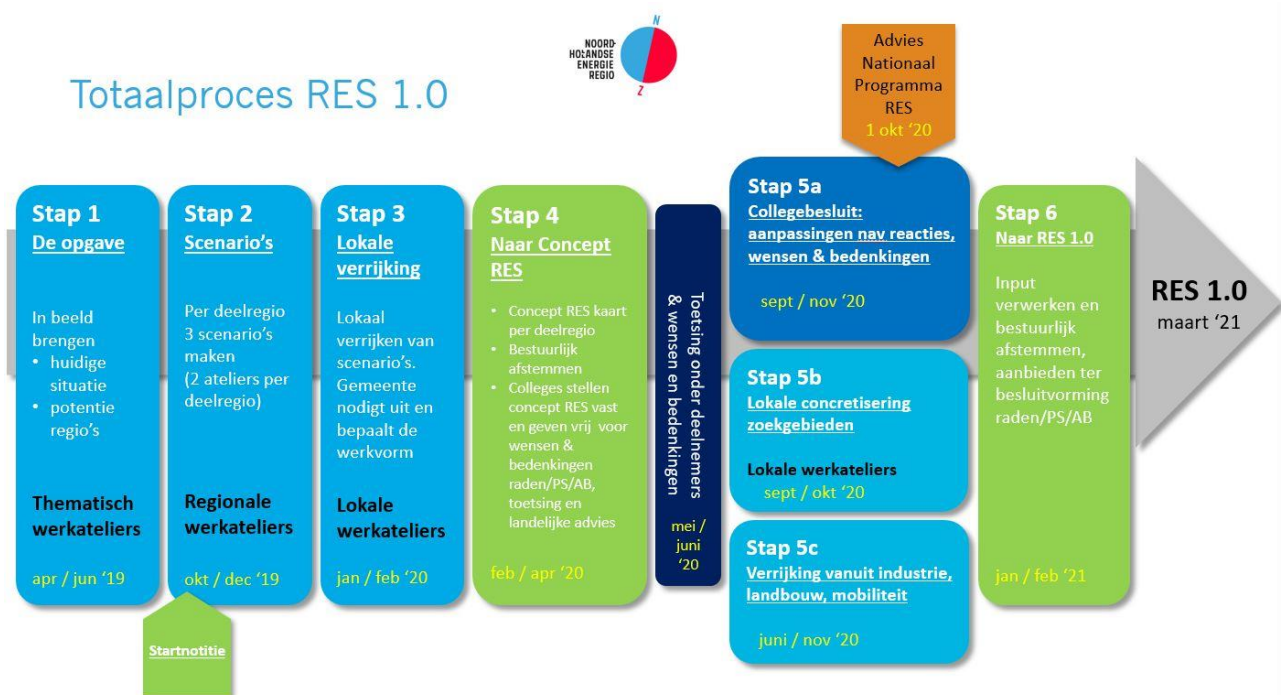
Regionale Energie Strategie in Noord-Holland Zuid

Stand van zaken 3 december 2019

Aanleiding

De koepels - VNG, IPO en UVW - hebben het Klimaatakkoord ondertekend. We kunnen dus verder met het opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES), waarin tot 2030 de opgaven van 'duurzame elektriciteit opwek' en 'aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving' uit het Klimaatakkoord worden uitgewerkt. In dit informatieblad beschrijven we zo volledig mogelijk het proces waarmee de concept-RES tot stand komt, en hoe dit verder wordt uitgewerkt tot de RES 1.0. De focus van de beschrijving ligt op de rol van de raadsleden, Statenleden en AB-leden tijdens het RES-proces.

Het RES-proces, zie schema, is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet: ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving, met behoud van verantwoordelijkheid voor omgevingskwaliteit bij de overheid. Voor de gemeenteraad betekent dat een veranderende rol: minder bevoegdheden, meer sturen op hoofdlijnen en meer in dialoog met de samenleving.

Besluitvorming: de startnotitie over uitgangspunten RES-proces

Omdat de tijd kort is, is vooruitlopend op het Klimaatakkoord binnen de energieregio Noord-Holland Zuid al gestart met het opstellen van de RES. Het proces om de RES tot stand te brengen is begonnen met een startnotitie. Deze notitie beschrijft de aanpak, de organisatie en besluitvorming. Uitgangspunt is een bottom-up participatief proces, er worden geen kaderstellende uitspraken gedaan over de inhoud van de RES. Deze notitie is inmiddels door de gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen vastgesteld, dan wel ter informatie met de raad gedeeld. De procesafspraken uit de startnotitie worden inmiddels uitgevoerd.

Stap 1 t/m 3

Beeldvorming: beoordelen en verrijken van scenario's in lokale ateliers (okt '19/feb '20)

In een 'foto-document energie en ruimte' (stap 1) is in beeld gebracht, wat er al opgewekt wordt aan hernieuwbare energie, wat er nog in de pijplijn zit en wat de theoretische potentie is om hernieuwbare energie op te wekken. Vervolgens hebben deskundigen en belanghebbenden, waaronder ambtenaren van de betrokken gemeenten, per deelregio in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn om hernieuwbare energie op te wekken. Dit is gebeurd aan de hand van scenario's, waarin gekeken is naar mogelijke locaties voor windmolen en zonneweiden. Scenario's zijn geen eindproduct, maar een onderdeel van het proces om te komen tot de concept-RES.

De scenario's zijn gemaakt in scenarioateliers in de deelregio's (stap 2), waarbij professionals met verschillende disciplines van gemeenten, provincie, maatschappelijke organisaties, energiebedrijven aanwezig zijn geweest. Ook volksvertegenwoordigers waren uitgenodigd, om een beeld te krijgen van de gesprekken en het proces.

De scenario's worden vervolgens per gemeente in lokale ateliers besproken (stap 3). Tijdens de lokale ateliers wordt in gesprek met de lokale samenleving verkent, waar wel draagvlak voor is, waarvoor niet, en eventueel onder welke voorwaarden. Raadsleden kunnen hieraan deelnemen, net als Statenleden en AB-leden van de waterschappen. De gemeenten organiseren deze lokale ateliers.

De resultaten uit de ateliers worden verwerkt in de concept-RES.

Stap 4.

Besluitvorming concept RES: wensen en bedenkingen (mei/juni '20)

In stap 4 vindt de uitwerking plaats van alle opgehaalde informatie uit de stappen 1 t/m 3. Deze worden vertaald naar de concept-RES. De concept-RES gaat daarbij in op:

- mogelijkheden voor regionale opwek en daarmee bereikte CO2 besparing;
- die mogelijkheden vertaald naar keuzes in zoekgebieden;
- inzicht in de beschikbare (rest)warmte bronnen, de warmtevraag en de bestaande en in ontwikkeling zijnde warmte-infrastructuur;
- de gevolgen voor de energie-infrastructuur;
- al gerealiseerde projecten en plannen.

De concept-RES wordt opgesteld door de energieregio en aangeboden aan de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van de waterschappen. Zij stellen de concept-RES vast en geven hem vrij voor:

- wensen en bedenkingen van de raden, staten, en Algemeen Bestuur
- toetsing door de betrokken deelnemers van het RES-proces, en
- beoordeling door Nationaal Programma RES (incl. commissie MER en doorrekening door PBL).

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten. Dit vindt zoveel mogelijk plaats in reguliere regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regio Noord-Holland Zuid breed overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden,

leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar en met verschillende participerende partijen in gesprek kunnen gaan.

Nadat de raden, Staten en algemeen bestuur van de waterschappen in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van de colleges te hebben gebracht, zal de concept-RES worden aangeboden aan het Nationaal Programmabureau (NP RES). Het NP RES legt de concept-RES voor ter doorrekening aan het Planbureau voor Leefomgeving (PBL) en de netwerkbeheerder. Daarnaast beoordeelt het NP RES de concept-RES kwalitatief. Het advies dat uit de kwantitatieve doorrekening en de kwalitatieve beoordeling volgt, is input voor de verdere uitwerking van de concept-RES naar de RES 1.0.

Naast dat de concept-RES wordt voorgelegd aan het NP RES wordt aan de Commissie MER een advies gevraagd. Dit advies richt zich met name op het tot dan toe gevolgde proces en in welke mate het gevolgde proces voldoende heeft geleid tot een afweging tussen de verschillende milieueffecten. Het advies van de commissie MER zal verwerkt worden in de verdere uitwerking van de concept-RES naar de RES 1.0.

Parallel aan de wensen en bedenkingen wordt de concept-RES ter toetsing voorgelegd aan alle deelnemers van het proces (stap 1 t/m 3). Ook eventuele reflecties van deze deelnemers op de concept-RES zullen worden meegenomen in de uitwerking naar de RES 1.0.

Stap 5.

Beeldvorming: van concept naar RES 1.0: lokaal concretiseren van mogelijkheden (sept/nov '20)

Alle wensen en bedenkingen, reflecties van de deelnemers in het proces en de landelijke beoordeling worden bij elkaar gebracht, beoordeeld en voorzien van een reactie. Het college neemt een besluit over de reactienota (okt '20, stap 5a). De reactienota wordt samen met de uitkomst van de beoordeling door het Nationaal Programma RES toegelicht tijdens:

- Regionale raads(informatie)avonden (okt/nov '20)
- Raadscommissie (meningsvormend) (okt/nov '20)

Daarnaast worden per zoekgebied in lokale of regionale ateliers (stap 5b) mogelijke locaties voor windmolens, grootschalige zonnedaken of zonneweides verder geconcretiseerd, in overleg met de lokale samenleving en betrokkenen. Mocht tijdens deze concretisering blijken dat een zoekgebied niet realiseerbaar is, dan bestaat de mogelijkheid om het zoekgebied te laten vervallen zodat deze in de RES 1.0 niet meer terugkomt. Eventuele keuzes hierover zullen bij de besluitvorming door de raden, Staten en algemeen besturen van de waterschappen voor worden gelegd.

De reactienota, de beoordeling van het NP RES, het advies van de Commissie MER en de resultaten uit de ateliers per zoekgebied worden verwerkt in de RES 1.0. Verder zal in de periode van concept-RES naar RES 1.0 de koppeling met de andere klimaattafels (mobiliteit, landbouw en industrie) worden geconcretiseerd.

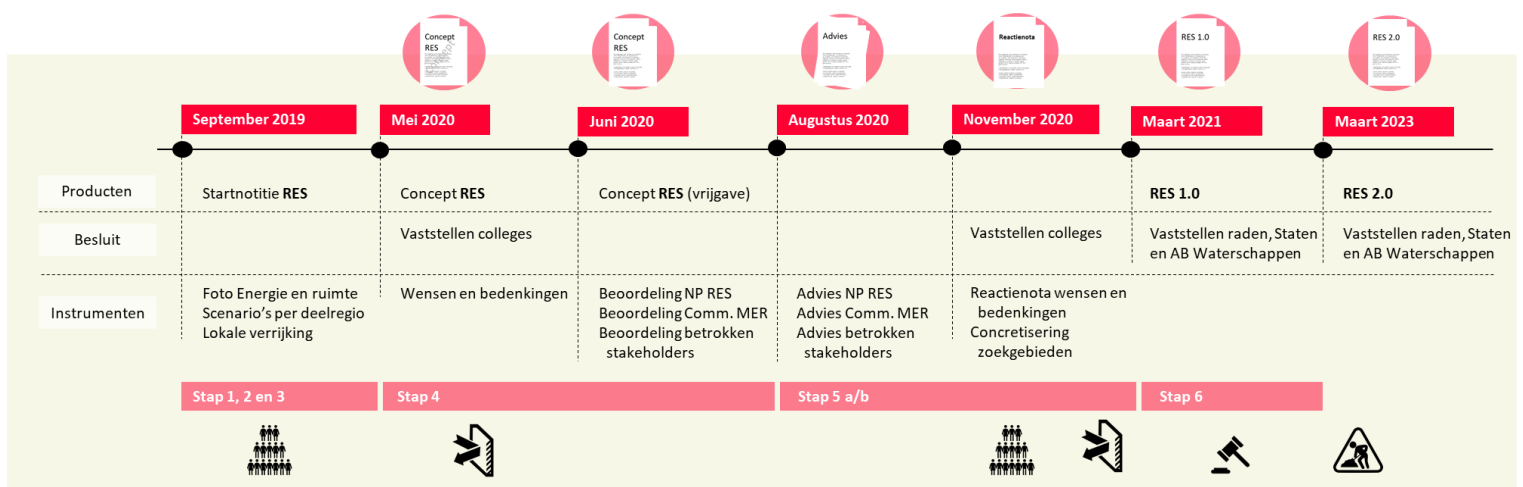
Tot slot zal in de RES 1.0 een advies worden uitgewerkt met betrekking tot de uitvoering van de RES en hoe deze op te nemen in de instrumenten van de omgevingswet.

Stap 6.

Besluitvorming RES 1.0

De RES 1.0 van de energieregio NHZ wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raden, provinciale staten en het dagelijks bestuur van de waterschappen.

Ter voorbereiding op het besluit worden regionale informerende/meningsvormende momenten voor volksvertegenwoordigers georganiseerd. Ook zal dan een regio NHZ breed overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Borging RES 1.0 in ruimtelijk beleid van gemeenten en provincie

De ruimtelijke uitwerking van de RES wordt daarna vastgelegd in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, -programma, -plannen) van de gemeente en provincie. Ook dit vraagt besluitvorming door de gemeenteraad, of provinciale staten.

Van RES 1.0 naar RES 2.0

De RES wordt om de 2 jaar geactualiseerd. Dit proces moet nog worden vormgegeven, maatschappelijke participatie in het proces is daarbij belangrijk uitgangspunt. Over de RES 2.0 vindt besluitvorming plaats door de raden, provinciale staten en het dagelijks bestuur van de waterschappen.

Meer informatie over de RES

Voor meer informatie over de RES kunt u terecht bij www.energieregionhz.nl. Of neem contact op met de programmamanager van Energieregio Noord-Holland Zuid: Marco Berkhout (berkhoutm@noord-holland.nl).